

преведени на румънски език едно Вазово стихотворение¹, романа му *Под игото* в съкратен вид² и един разказ от Елин Пелин³. Но българската литература не остава съвсем непозната в Румъния, тъй като румънските литературни кръгове се интересуват от нея.

В първите две десетилетия след Освобождението в Румъния не се споменава нищо за българската литература. Едва в 1895 год. известният румънски славист Йод Богдан, издава в отделна книжка един реферат, изнесен от него в Атенеума три години преди това⁴. В предговора на книжката авторът признава, че не е имал намерение да издава този материал, тъй като е искал да задълбочи изследванията си по засегнатите въпроси, обаче в доста широкото резюме на реферата, отпечатано в българския вестник «Свобода» (година VI, бр. 783 и 784), са допуснати някои неточности, което кара негови приятели-българи да настояват за цялостното публикуване на реферата.

В *Румъни и българи* Й. Богдан прави кратък преглед на българо-румънските културни и политически отношения до Освобождението. След като разяснява етимологията на думата *българин*, той проследява процеса на претопяването на Аспаруховите българи в славянската маса и образуването на българската държава. Подчертава многократно, че под българи днес и в средновековието се разбира славянски народ, който говори славянски език. «Когато говорим за българи и за тяхното влияние върху нас, ние разбираме един славянски народ и славянско влияние» (стр. 14).

Културното влияние на българите върху румъните, според Богдан, продължава до XVII век, кулминирайки през XV и XVI век, а по-късно, през епохата на възраждането на българския народ, което започва с възраждане в литературата, румъните имат своя принос. И за да докаже това Йон Богдан изрежда, започвайки от Софроний, имена и произведения на български книжовници, работили и печатали в Румъния. Говори и за революционната дейност на българската емиграция на румънска територия.

В края на работата си големият румънски славист приканва към вечна дружба двата народа: «*Astăzi Bulgaria este aproape independentă. Să dorim ca ea să devină cu totul independentă și stăpînă pe destinele sale, cum au devenit înaintea ei Grecia, Serbia și România.*»

Există o mare analogie, din punct de vedere istoric, între soarta acestor popoare balcanice, dar nici unele n-au fost legate în tot cursul istoriei lor așa de strîns unul de altul ca poporul bulgar și cel român. . .

Romîni și bulgarii trebuie să fie prieteni și în viitor, cum au fost în trecut. Ei s-au luptat împreună contra Bizantinilor și Turcilor; ei vor avea să se lupte de aci înainte împreună contra dușmanilor care îi amenință de o potrivă și pe unii și pe alții. Aceasta este convingerea ce trebuie să și-o facă Romîni și Bulgarii din studierea reciprocă a trecutului lor. . . Orice diversi-

¹ Вж. Velicico Vălcev, *цит. съч.*, стр. 143.

² *Пак там.*

³ *Спасова могила*, «*Flacăra*», 1912, nr. 2, стр. 14—15.

⁴ *Romîni și Bulgarii. Raporturile culturale și politice între cele două popoare*, București, 1895.